

VISITA COMENTADA A L'ARXIU – CASA MUSEU DE JOAN MARAGALL

QÜESTIONARI PER ALS ALUMNES:
ALGUNS TEXTOS DE L'AUTOR: POEMES I FRAGMENTS EN PROSA.

Introducció general: REBEDOR (La infantesa)

- Quina idea tens del canvi de segle XIX – XX a Barcelona i Catalunya? Què en saps del Modernisme?

- On és l'antic barri de Ribera? Quins monuments o edificis importants hi ha a prop del carrer on va néixer Joan Maragall (c/ de Jaume Giralt)?

- Com era el barri de Sant Gervasi en l'època en què Joan Maragall i la seva família es van instal·lar en aquesta casa del c/Alfons XII, 79?

- Tria un dels quadres o fotografies que hi ha en aquest rebedor i fes-ne la descripció amb dades concretes.

LECTURA DEL POEMA "SOL SOLET"

Sol solet...

Quan jo era petit
vivía arraulit
en un carrer negre.
El mur hi era humit,
prô el sol hi era alegre.

Per'llà a Sant Josep
el bon sol solet
lliscava i lluïa
pel carreró estret.

En mon cos neulit
llavors jo sentia
una esgarrifança
de goig i alegria.

DORMITORIS. La primera joventut, la Universitat, el casament.

Per què un dormitori es diu "isabelí" i l'altre "alfonsí"? ¿De quan són les calaixeres del rebedor?

Digues un altre autor o artista conegut de l'època de Joan Maragall que vingués de família industrial i no volgués continuar la feina del pare.

Què era el que més anhelava el jove Joan Maragall, segons el que diu en les seves "Notes Autobiogràfiques" dels 25 anys?

Què representen per a ell el casament amb Clara Noble i l'entrada com a periodista en el Diari de Barcelona?

On anaven els burgesos barcelonins, a quin lloc i quin espectacle? Què hi va passar la nit del 7 de novembre de 1893? Quina relació té amb el bressol que hi ha en el dormitori alfonsí?

LECTURA del poema "PATERNAL"

PATERNAL

Tornant del Liceu en la nit del
7 de novembre de 1893.

Furiat va esclatant l'odi per la terra
regalen sang les colltorçades testes,
i cal anà a les festes
amb pit ben esforçat, com a la guerra.

A cada esclat mortal – la gent trèmula es gira:
la crudeltat que avança, --la por que s'enretira,
se van partint el món...
Mirant el fill que mama, --la mare que sospira,
el pare arruga el front.

Pro l'infant innocent,
que deixa, satisfet, la buidada mamella,
se mira en ell, --se mira en ella,
i riu bàrbarament.

SALÓ: La maduresa, vida social i excursions, ciutat i muntanya. Els Jocs Florals.

Quina funció tenia aquest saló en una casa unifamiliar del temps de J. Maragall i Clara Noble?

Qui són els personatges retratats en els quadres del saló?

Quins poemes de J. Maragall van aconseguir ser premiats en els Jocs Florals de Barcelona?

LECTURA DEL POEMA "LA VACA CEGA"

Topant de cap en una i altra soca,
avançant d'esma pel camí de l'aigua,
se'n ve la vaca tota sola. És cega.
D'un cop de roc llançat amb massa traça,
el vailet va buidar-li un ull, i en l'altre
se li ha posat un tel: la vaca és cega.
Ve a abeurar-se a la font com ans solia,
mes no amb el ferm posat d'altres vegades
ni amb ses companyes, no: ve tota sola.
Ses companyes, pels cingles, per les comes,
pel silenci dels prats i en la ribera,
fan dringar l'esquellot mentre pasturen
l'herba fresca a l'atzar... Ella cauria.
Topa de morro en l'esmolada pica
i recula afrontada... Però torna,
i abaixa el cap a l'aigua, i beu calmosa.
Beu poc, sens gaire set. Després aixeca
al cel, enorme, l'embanyada testa
amb un gran gesto tràgic; parpelleja
damunt les mortes nines, i se'n torna
orfe de llum sota del sol que crema,
vacil·lant pels camins inoblidables,
brandant llànguidament la llarga cua.

DESPATX. Poeta i pensador, orientador. L'Elogi de la Paraula. Les relacions amb Espanya.

Si no era el seu despatx de treball, per què feia servir Joan Maragall aquest despatx?

Quins són els dos quadres més importants, de pintors coneguts que hi ha en aquesta estança? Quins són els continguts o temes d'aquests quadres?

Explica breument qui van ser Josep Pijoan i Miguel de Unamuno. Quina relació van tenir amb Joan Maragall? Com es pot estudiar avui aquesta relació?

Per què era important l'Ateneu Barcelonès en la ciutat d'aquells anys? Quin fet s'hi va produir en relació a la llengua catalana, quan J. Maragall n'era el secretari? Qui era aleshores el president de l'entitat?

Què representa el cap escultòric que hi ha sobre la xemeneia? Com es deia l'escultor que la va fer?

LECTURA D'UN FRAGMENT DE "L'ELOGI DE LA PARAULA"

Senyors:

Quina glòria per a mi haver arribat a seure en aquest lloc i ésser el primer d'alçar la veu en l'anyada! I doncs, ¿tant m'estimeu que us fes goig per a presidir tota la companyia? Jo vull correspondre al vostre amor i a la dignitat que ell tot sol em concedia, parlant-vos del nostre amor comú a la raó d'ésser d'aquesta casa, fent-vos l'Elogi de la Paraula.

Diu Ramon Llull: "Tot quant hom pot sentir amb els cinc senys corporals, tot és meravella; mes car hom les coses sovint sent corporalment, per això no se'n meravella. Això mateix esdevé de totes les coses espirituals que hom pot membrar o entendre."

Doncs jo crec que la paraula és la cosa més meravellosa d'aquest món perquè en ella s'abracen i es confonen tota la meravella corporal i tota la meravella espiritual de la Naturalesa.

Sembla que la terra esmerci totes les seves forces en arribar a produir l'home com a més alt sentit de si mateixa; i que l'home esmerci tota la força del seu ésser en produir la paraula.

Mireu l'home silenciós encara, i us semblarà un ésser animal més o menys perfecte que els altres. Però poc a poc les seves faccions van animant-se, un començament d'expressió il·lumina els seus ulls d'una llum espiritual, els seus llavis es mouen, vibra l'aire amb una varietat subtil i aquesta vibració material, materialment percebuda del sentit, porta en el seu si aquesta cosa immaterial desvetlladora de l'esperit: la idea!

.....

MENJADOR: La vida de família, la música, els últims anys

Dóna alguna dada sobre la biblioteca particular del poeta Joan Maragall. Digues dos autors estrangers d'entre els que ell va traduir al català.

Amb quin moment solemne es relaciona la posta en marxa del rellotge modernista?

Qui va regalar el piano a Joan Maragall? Quins compositors acostumava a interpretar en aquest piano? De quina època són, dins la història de la música?

Tria un dels quadres de l'estança i descriu-lo.

D'on provenia el costum de prendre el te a mitja tarda?

LECTURA DEL POEMA "NODREIX L'AMOR..." i/o "EXCÈLSIOR"

Nodreix l'amor

Nodreix l'amor de pensaments i absència,
i així traurà meravellosa flor;
menysprea el pas de tota complacència
que no et vinga per via del dolor.
No esperis altre do que el de tes llàgrimes
ni vulles més consol que els teus sospirs:
la paraula millor la tens a l'ànima,
i el bes més dolç te'l daren els zefirs.
Mai seria l'aimada en sa presència
com és ara en la teva adoració.
Nodreix l'amor de pensaments i absència,
i així traurà meravellosa flor

Excèlsior

Vigila, esperit, vigila,
no perdís mai el teu nord,
no et deixis dur a la tranquil.la
aigua mansa de cap port.

Gira, gira els ulls enlaire,
no miris les platges roïns,
dóna el front en el gran aire,
sempre, sempre mar endins.

Sempre amb les veles suspeses,
del cel al mar transparent,
sempre entorn aigües esteses
que es moguin eternament.

Fuig-ne de la terra immoble,
fuig dels horitzons mesquins:
sempre al mar, al gran mar noble;
sempre, sempre mar endins.

Fora terres, fora platja,
oblidat de ton regrés:
no s'acaba el teu viatge,
no s'acabarà mai més.